

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
Superleadership of School Administrators Affecting Educational Institutions Under the
Pathumthani Secondary Educational Service Area Office

ศรารุช ตะนัยศรี

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง

2. รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี 3) ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครู จำนวน 322 คน และวิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า ตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา มี 4 ตัวแปร คือ การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการสร้างทีมงาน การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ และการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเองตามลำดับ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 83.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

Abstract

This research aimed to 1) investigate the superleadership of school administrators under the Pathumthani Secondary Educational Service Area Office, 2) explore the effectiveness of educational institutions under the Pathumthani Secondary Educational Service Area Office, and 3) examine the superleadership of school administrators affecting educational institutions. The research sample derived from cluster random sampling consisted of 322 teachers under the Pathumthani Secondary Educational Service Area Office. The instrument was a questionnaire. To analyze the data, the researcher conducted statistics consisting of frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that: 1) The overall superleadership of school administrators demonstrated a high level. 2) The result showed a high level of effectiveness of educational institutions in an overview. 3) As for superleadership, the four covariates predict the effectiveness of educational institutes: encouraging self-leadership by building teams, modeling people as self-leaders, facilitating self-leadership by rewarding and constructive criticism, and engaging people to determine goals for themselves, respectively. The four covariates were able to predict the effectiveness of educational institutions under the Pathumthani Secondary Educational Service Area Office at 83.90 percent, with statistical significance at the.05 level.

Keywords Superleadership, Effectiveness of Educational Institutions, School Administrators

บทนำ

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องเผชิญกับการขยายตัวของเทคโนโลยีอุตสาหกรรมควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โลกที่ต่างปรับตัวอย่างรีบเร่งโดยเฉพาะการปรับตัวที่จะเรียนรู้เพื่อจัดการองค์ความรู้ต่าง ๆ การวางรากฐานทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เพื่อความมั่นคงยั่งยืน จึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งสำหรับการสร้างคนในอนาคตเพื่อให้มีคุณภาพมีทักษะตามสมรรถนะที่สามารถแข่งขันได้จริงในระดับประชาคมโลก (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557) ประเทศไทยปฏิรูปทางการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาไปสู่สิ่งที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพตาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข (จามจุรี วงษาเย และคณะ, 2558)

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ผู้บริหารสถานศึกษานั้นถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ เพราะผู้นำคือผู้ที่มิชอบหาหนทางที่ความรับผิดชอบในการคิด การวางแผน และการตัดสินใจสำหรับการดำเนินงานขององค์กร องค์กรที่มีประสิทธิผล จำต้องมีผู้นำที่มีภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญ (Camall, 1990) ในปัจจุบันมีการศึกษาทฤษฎีผู้นำอย่างมากมายหนึ่งในนั้นคือทฤษฎีผู้นำชั้นยอด (Superleadership Theory) ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงขอเสนอทฤษฎีภาวะผู้นำแบบ Superleadership นี้ว่า "ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ" ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่นี้กำลังให้ความสนใจคือ เป็นผู้นำที่นำคนอื่นเพื่อให้คนอื่นสามารถนำตนเองได้ (Self-Directing) โดยผู้นำทำตนเป็นผู้สอนและแนะนำให้ลูกน้องเกิดการพัฒนารอบความคิดเชิงเหตุผล และสร้างสรรค์ให้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองจนมีความมั่นใจ มีความเป็นอิสระในตน จนมีความเป็นผู้นำเกิดขึ้นในตนเอง ผู้นำชั้นยอดจะใช้วิธีบันดาลใจผู้อื่น (Inspiration) ให้เขาจงใจตนเอง และเมื่อเขาสามารถนำตนเองได้

จากรายงานแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ วิชา วิทยาศาสตร์ลดลง และได้พบปัญหา อุปสรรค เนื่องจากมีนโยบายเร่งด่วนจากหน่วยงานต้นสังกัด สอดแทรกเข้ามาจึงทำให้ต้องปรับเปลี่ยนกำหนดการหรือรูปแบบการดำเนินกิจกรรม ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่ สถานศึกษาขาดความพร้อมด้านบุคลากรด้านงบประมาณ ด้านสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวก ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการปฏิบัติงานของผู้บริหารไม่ได้การยอมรับ ผู้บริหารขาดการสนับสนุนให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเองรวมถึงการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายในการทำงาน ขาดการพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรใช้ศักยภาพของตนให้เกิดประโยชน์ในการทำงาน

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยใช้ทฤษฎีภาวะผู้นำเหนือผู้นำตามแนวคิดของ Manz and Sims (1991, p. 83) และตามแนวคิดของ Mott (1972, P. 97) เกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
2. ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
3. ศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,942 คน

2. ขอบเขตตัวแปร การวิจัยครั้งนี้มุ่งภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำตามแนวคิดของแมนซ์และซิมส์ (Manz and Sims) ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้ 1) การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 2) การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 3) การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง 4) การสร้างรูปแบบความคิดทางบวก 5) การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ 6) การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน 7) การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง

ประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามแนวคิดของ Mott (1972, P. 97) มี 4 ด้าน ดังนี้ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2565 โดยมีจำนวนประชากรทั้งหมด 1,942 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครู จำนวน 322 คน และวิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) มีหลักการในการหากกลุ่มตัวอย่าง 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างระดับสหวิทยาเขต ใช้หลักการเทียบบัญญัติไตรยางค์ ตัวอย่าง เช่น สหวิทยาเขตสัตตบงกช ประชากรทั้งหมด 1,942 คน จะได้กลุ่มตัวอย่าง 322 คน ถ้า สหวิทยาเขตสัตตบงกชมีประชากร 390 คน จะได้กลุ่มตัวอย่าง

$$\frac{390 \times 322}{1,942} = 65$$

ขั้นตอนที่ 2 การคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างระดับโรงเรียนในแต่ละสหวิทยาเขต ใช้หลักการเทียบบัญญัติไตรยางค์ ตัวอย่าง เช่น โรงเรียนโรงเรียนปทุมธานี "นันทมนิบำรุง" สหวิทยาเขตสัตตบงกช

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ประชากรทั้งหมด 390 คน จะได้กลุ่มตัวอย่าง 65 คน ถ้าโรงเรียนปทุมธานี "นันทมนิบำรุง" มีประชากร 42 คน จะได้กลุ่มตัวอย่าง

$$\frac{42 \times 65}{390} = 7$$

ขั้นตอนที่ 3 ใช้การสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครบตามสัดส่วนที่กำหนดในแต่ละโรงเรียน ของแต่ละสหวิทยาเขต

2. ขั้นตอนการวิจัย

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

2) กำหนดร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา เสนอแบบสอบถาม ฉบับร่าง ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมด้านเนื้อหาที่ต้องการวัด

3) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วจึงนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อหาความสอดคล้องในด้านโครงสร้าง ความเที่ยงตรงในเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของการใช้ภาษา และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objectives Congruence: IOC) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามทั้งฉบับเป็นครั้งสุดท้าย ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4) นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.97 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วมาจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ขอนหนังสือจากคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ผู้วิจัยนำหนังสือพร้อมแบบสอบถาม จำนวน 322 ฉบับ ส่งไปยังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ตามเวลาที่กำหนด

3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้รับกลับคืนมาเป็นฉบับที่สมบูรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ
แบบขั้นตอน

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 65.84 สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 68.94 มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 43.79

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวม

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ	ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 1 การให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	3.73	0.70	มาก
ด้านที่ 2 การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	3.73	0.68	มาก
ด้านที่ 3 การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง	3.76	0.62	มาก
ด้านที่ 4 การสร้างรูปแบบความคิดทางบวก	3.68	0.71	มาก
ด้านที่ 5 การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์	3.76	0.67	มาก
ด้านที่ 6 การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน	3.67	0.72	มาก
ด้านที่ 7 การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง	3.69	0.71	มาก
รวม	3.72	0.69	มาก

พบว่า ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง และ ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง และด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง และด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	3.77	0.59	มาก
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	3.79	0.61	มาก
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	3.84	0.62	มาก
4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาของบริหารสถานศึกษา	3.68	0.73	มาก
รวม	3.77	0.64	มาก

พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาของบริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ตัวพยากรณ์	b	S.E. _b	β	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.659	.079		8.381	.000
การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน (X_6)	.308	.034	.379	9.056	.000
การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง (X_2)	.219	.041	.255	5.298	.000
การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ (X_5)	.182	.041	.206	4.451	.000
การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง (X_3)	.126	.035	.150	3.543	.000

$R=.916$, $R^2=.839$, Adjusted $R^2 = .837$, $S.E._{est} = .169$, $F=411.96$

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า ตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา มี 4 ตัวแปร คือ ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน (X_6) ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง (X_2) ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ (X_5) ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง (X_3) สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้ร้อยละ 83.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมของตัวแปรพยากรณ์ทั้งตัวแปรกับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ .916 ค่าความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการพยากรณ์เท่ากับ .169

อภิปรายผลการวิจัย

ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 7 ด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร สนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายในการปฏิบัติงานด้วยตนเอง แนะนำให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของงานที่ได้รับผิดชอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุวัตร ศรีพระนาม (2560) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติยา มามีชัย (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการบริหารที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียานุช ศรีสุขคำ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลของภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่มีต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนา วัฒนาฤติ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำกับประสิทธิผลของโรงเรียนในกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า ตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

โดยรวมได้ตีมี 4 ด้าน คือ ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน ด้านการแสดงผลเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ และด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 83.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของปริยานุช ศรีสุขคำ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลของภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่มีต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร (x) และประสิทธิผลโรงเรียน (y) มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรินทร์ทิพย์ วงศ์ธรรม (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1) ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรเสนอแนะแนวทางการพัฒนาตนเองและทีมงานแก่บุคลากร ให้มีการประชุม อบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการทีมงานอย่าง

2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ควรกำหนดนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงาน โดยมีการส่งเสริมให้ครูพัฒนางานด้านต่าง ๆ ได้บรรลุตรงตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของโรงเรียน

3) ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่พยากรณ์ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน ด้านการแสดงผลเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ และด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ควรมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารมีการประชุมทีมงานอย่างสม่ำเสมอ เสนอแนะแนวทางการพัฒนาตนเองและทีมงานแก่บุคลากร

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1) ควรมีการวิจัย ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยเพิ่มเติมวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลในระดับลึกและรอบด้านมากยิ่งขึ้น

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

2) ควรมีการวิจัยแนวทางการพัฒนาความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยเพิ่มเติมวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลในระดับลึกและรอบด้านมากยิ่งขึ้น

4) ควรวิจัยศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

เอกสารอ้างอิง

- กฤติยา มามีชัย. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จามจุรี วงษาชะ. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำกับการพัฒนาคุณภาพของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชรินทร์ทิพย์ วงศ์ธรรม (2565). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- ปริญานุช ศรีสุขคำ (2562). อิทธิพลของภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่มีต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- อนุวัตร ศรีพระนาม. (2560, เมษายน - มิถุนายน). “ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25.” ศึกษาศาสตร ฉบังวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 11(2) : 256 -264.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2565. สืบค้นจาก<http://ptt2.go.th/main/news/news/3368-20-8-65-1>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). สภาวะการณ์การศึกษาในเวทีโลก. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Manz, C. C., & Sims, H. P. (1991). *Superleadership: Beyond the myth of heroic leadership*. n.p.
- Mott, P. E. (1972). *The characteristics of effective organizations*. New York: Harper & Row.